

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
КОНСТИТУЦИОНЕН съд

О П Р Е Д Е Л Е Н И Е

София, 3 февруари 2011 г.

Конституционният съд в състав:

Председател: Евгени Танчев

Членове: Емилия Друмева
Владислав Славов
Димитър Токушев
Благовест Пунев
Пламен Киров

Красен Стойчев
Георги Петканов
Ванюшка Ангушева
Стефка Сточева
Румен Ненков

при участието на секретар-протоколиста Гургана Иванова разгледа в закрито заседание на 3 февруари 2011 г. конституционно дело №21/2010 г., докладвано от съдията Ванюшка Ангушева.

Делото е образувано на 08.12.2010 г. под № 21/2010 г. по искане на 52-ма народни представители от 41-то Народно събрание на основание чл. 150, ал. 1 от Конституцията.

Искането е за производство по чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията и чл. 12, ал. 1, т. 2 от Закона за Конституционния съд /ЗКС/. В изложението на искането е посочено, че производството е по чл. 149, ал. 1 и 2 от Конституцията. От петитума на искането и твърденията на народните

представители Конституционният съд приема, че производството е по чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията.

Искането отговаря на изискванията на чл. 17, ал. 1 и 2 от ЗКС.

Конституционният съд е сезиран с искане да обяви за противоконституционен § 4а от Кодекса за социално осигуряване /КСО/, създаден с § 48, т. 2 от Закона за изменение и допълнение на Кодекса за социално осигуряване /ЗИДКСО/, обнародван в ДВ, бр. 100/2010 г.

В мотивите и петитума на искането народните представители посочват, че §4а от КСО като цяло противоречи на чл. 4, ал. 1; чл. 5, ал. 1; чл.17, ал. 1 и 3; чл. 19, ал. 2; чл. 51, ал. 1; чл. 57, ал. 1 и 2 от Конституцията.

Параграф 4а от КСО се състои от единадесет алинеи. Народните представители анализират конкретни противоречия с Конституцията на алинея първа, пета, шеста, седма, осма и девета на §4а от КСО. Пряката връзка на останалите алинеи с конкретно посочените от искателите определя становището на Конституционния съд, че е оспорен като противоконституционен целия §4а от КСО и не е необходимо на основание чл. 20, ал. 1 от ЗКС да се изискат допълнителни уточнения.

Народните представители твърдят, че §4а, ал. 1 от КСО, която предвижда, че „средствата по индивидуалните партии, налични към 1 януари 2011 г., на жените, родени от 1 януари 1955 г. до 31 декември 1959 г. включително, и мъжете, родени от 1 януари 1952 г. до 31 декември 1959 г. включително, които до 31 декември 2010 г. са осигурени в професионален пенсионен фонд, се прехвърлят във фонд „Пенсии" на държавното обществено осигуряване" нарушава неприкосновеността на частната собственост и затова противоречи на чл. 17, ал. 2 от Конституцията. Твърди се, че индивидуалните партии са собственост на осигурените лица. Те са сключили договори с професионален осигурителен фонд за управление и стопанисване на средствата по индивидуални партии.

В искането се поддържа, че уредбата в §4а, ал. 7 и 8 от КСО запазва собствеността върху прехвърлените средства /и евентуалното им нарастване/ на осигурените лица, но без да е съобразено с волята им и с волята на пенсионноосигурителните дружества. По този начин законодателят чрез императивна правна норма „намества“ държавното обществено осигуряване в правните им отношения. Твърди се, че по този начин се създава противоречие с правовия характер на държавата, предвиден в чл. 4, ал. 5 от Конституцията и абз. 5 от Преамбюла на Конституцията. Посочва се, че „в правовата държава не може чрез закон да се сключват договори между частни лица от тяхно име и без тяхно съгласие“. Затова §4а, ал. 7 и 8 от КСО противоречат и на чл. 5, ал. 1 от Конституцията, според която „Конституцията е върховен закон и другите закони не могат да ѝ противоречат“.

В искането се обосновава характерът на правото на обществено осигуряване по чл. 51, ал. 1 от Конституцията като основно право на гражданите, пряко свързано с правото на труд /чл.48 от Конституцията/. От този характер на правото на обществено осигуряване искателите аргументират наличие на противоречие с чл. 57, ал. 1 от Конституцията, която гласи: „Основните права на гражданите са неотменими“.

На основание §4а, ал. 9 от КСО от датата на прехвърлянето на средствата на осигурените лица от професионален фонд към пенсионно-осигурително дружество във фонд „Пенсии“ към Националния осигурителен институт по силата на закона се прекратяват правоотношенията на осигурените с пенсионноосигурителното дружество и се закриват индивидуалните партии. В искането се поддържа, че това е нарушение на неотменимо основно право на гражданите, което е гарантирано в чл. 57, ал. 1 и 2 от Конституцията.

С определяне къде осигурителите да превеждат дължимите осигурителни вноски §4а, ал. 5 и 6 от КСО противоречат на чл. 17, ал. 3 от Конституцията. Твърди се противоречие и с чл. 17, ал. 5 от Конституцията,

тъй като принудителното отчуждаване може да се осъществява само за изрично определени нужди.

Народните представители намират, че §4а от КСО противоречи на чл. 19, ал. 2 от Конституцията, според която законът създава и гарантира на всички граждани и юридически лица еднакви условия за стопанска дейност, като предотвратява злоупотребата с монополизма, нелоялната конкуренция и защитава потребителя. Професионалните пенсионни фондове са юридически лица и субекти на правото. Въз основа на това искателите сочат, че сливанията и вливанията са допустими само в случаи, че има съгласие на техните общи събрания и на Комисията за защита на конкуренцията, ако не се накърняват правата на осигурените.

Искането на народните представители от 41-то Народно събрание за установяване на противоконституционност на §4а от КСО /§48, т. 2 от ЗИДКСО - ДВ, бр. 100/2010 г./ е от компетентността на Конституционния съд. Той не се е произнасял по същия предмет по друго дело.

Съобразно с предмета на делото следва да бъдат конституирани като заинтересовани страни Народното събрание, Министерският съвет, министърът на труда и социалната политика, министърът на финансите, Върховният касационен съд, Върховният административен съд, Националната агенция за приходите, Комисията за финансов надзор, Комисията за защита на конкуренцията, Съюзът на пенсионерите, Националният осигурителен институт, Българската асоциация на дружествата за допълнително пенсионно осигуряване, Конфедерацията на независимите синдикати в България, Конфедерацията на труда „Подкрепа“, Съюзът на работодателите и Съюзът на юристите в България.

На основание чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията и на чл. 19, ал. 1 от ЗКС, Конституционният съд

О П Р Е Д Е Л И :

Допуска за разглеждане по същество искането на петдесет и двама народни представители от 41-то Народно събрание за установяване на противоконституционност на §4а от КСО /§48, т. 2 от ЗИДКСО, обнародван в ДВ, бр. 100/2010 г./.

Конституира като заинтересовани страни Народното събрание, Министерския съвет, министъра на труда и социалната политика, министъра на финансите, Върховния касационен съд, Върховния административен съд, Националната агенция за приходите, Комисията за финансов надзор, Комисията за защита на конкуренцията, Съюза на пенсионерите, Националния осигурителен институт, Българската асоциация на дружествата за допълнително пенсионно осигуряване, Конфедерацията на независимите синдикати в България, Конфедерацията на труда „Подкрепа“, Съюза на работодателите и Съюза на юристите в България.

Преписи от определението и искането да се изпратят на вносителя и заинтересованите страни и да бъдат уведомени, че им се предоставя 20 - дневен срок за представяне на писмени становища по делото.

Председател: Евгени Танчев ^

Членове: Емилия ^ й е в а

Кра ^ Стойчев

Владислав (^гавов ^

Георги ВДецгк ^ нов

Дими ^ р Ток ^ шев

ВанкЦка Ангушева

БлагодаШунев

Стефка Стоева

Кирор

Румен НсНКОij